

■ ■ ■ månadens epiztel

Epizteln rapporterar om ett EHEC-utbrott i Lidköping, om ORF som differentialdiagnos till mul- och klövsjuka och om avfärdade misstankar om paratuberkulos och fågelinfluensa. Rapporten är ett samarbete mellan Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Helena Ohlsson, SVA och Charlotta Lindqvist, Jordbruksverket.

VTEC-UTBROTT PÅ FÖRSKOLA

I VINNINGA

Sammanlagt tolv fall varav sex förskolebarn, en personal och fem sekundärfall (syskon och föräldrar) på en förskola utanför Lidköping drabbades i september–november 2010 av EHEC, där två barn även drabbades av HUS (hemolytiskt uremiskt syndrom). VTEC-bakterien typades till O153 som i Sverige är en ovanlig typ. Genomgång av förskolans matsedel och hygienrutiner liksom enkät svar visade inte på någon säker smittkälla. Ett antal gårdar med idisslare som haft olika koppling till förskolan har provtagits för O153 med negativt resultat. Nya hygienrutiner är införda och risken för ett nytt utbrott bedöms för närvarande som liten.

Mer information finns på Smittskyddsinstitutets hemsidan www.smi.se

ORF SOM DIFFERENTIALDIAGNOS TILL MUL- OCH KLÖVSJUKA

En djurägare kontaktade veterinär angående sår och krustor på läpparna och mulen hos åtta till tio av 40 lamm i besättningen. Vid kontakten diskuterades mul- och klövsjuka som en möjlig differentialdiagnos men huvudmisstanken var smittsamt muneksem, ORF. Vid veterinärundersökning av djuren konstaterades sår och/

FOTO: ANDERS SELIN

Sex barn på en förskola utanför Lidköping drabbades i september–november 2010 av EHEC. Ett antal gårdar med idisslare som haft koppling till förskolan har provtagits.

eller krustor i mungipor och på läppar samt i vissa fall på mulen på de drabbade lammerna. Däremot kunde inga förändringar ses vare sig i munslemhinna, kronränder, klövspalter eller på spenar vid undersökningen. Djuren hade heller inte feber och var inte halta. Inga vuxna djur hade symtom. Symtombilden bedömdes som

typisk för ORF och misstanken om mul- och klövsjuka kunde avfärdas utan provtagning.

MISSTANKAR OM PARATUBERKULOS

En fem år gammal mjölkko hade magrat av sedan några månader och bedömdes vid veterinärbesök som utmärkt och hade vattentunn sprutande diarré. Ytterligare två djur hade tidigare haft liknande symtom, varför paratuberkulos inte kunde uteslutas. Besättningen på 200 mjölkkor har utökats under de senaste åren, vilket inneburit att djur köpts in från flera andra besättningar. Kon med kliniska symtom var inköpt från en annan besättning vid två års ålder. I den befintliga besättningen fanns inga importerade djur, och inte heller i den besättning den sjuka kon kom ifrån. Träckprover från kon var negativa för paratuberkulos vid PCR-undersökning.

Ett djur med diarré orsakad av paratuberkulos utsöndrar vanligen stora mängder bakterier i träcken. Den negativa PCR-undersökningen innebär att paratuberkulos sannolikt inte är orsak till symtomen i detta fall. Odling pågår dock i fyra månader innan misstanken är helt avskrivet. Eftersom importkontakter saknas och PCR-undersökningen var negativ är besätt-

ningen inte spärrad under denna tidsperiod.

I en liten besättning med highland cattle hade en åttaårig ko haft diarré sedan sommaren, periodvis vattentunn. Kons hull var svårbedömt, eventuellt något nedsatt men den var inte utmärkt. Det fanns inga andra djur med liknande symtom i besättningen. Träckprov var negativt för paratuberkulos vid PCR-undersökning, men odling pågår i fyra månader. Besättningen hade inga importkontakter. Det hade inte heller besättningen som kon köptes från eller ursprungsbesättningen. Varken djur i ursprungsbesättningen eller besättningen där kon kom ifrån senast hade några kliniska symtom på paratuberkulos.

MISSTANKE OM

NEWCASTLESJUKA/FÅGELINFLUENZA

Misstanke om newcastlesjuka och fågelinfluensa hos höns väcktes av företagsveterinären efter att ökad dödlighet setts i en grandparents-flock. Innan fåglarna dog sågs tecken på centralnervös störning, men inga andra symtom. Besättningen spärrades av Jordbruksverket. Efter att kadaver av självdöda höns från flocken undersökts på SVA kunde misstanken avfärdas. Utredning pågår avseende alternativa dödsorsaker. ■

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

noterat

Hårdare djurvälfrädsregler för pälsnäringen

■ ■ Jordbruksverket kommer i början av 2011 att föreslå kompletteringar av reglerna för uppfödning av pälsdjur, meddelade verket den 22 december 2010. Syftet är att förbättra djurvälfräden.

– Vi har under året utvärderat pälsdjursnäringens djuromsorg och gör bedömningen att det behövs kompletteringar av reglerna på vissa punkter, säger Helena Kättström, chef på enheten för häst, fjäderfä och vilt.

En statlig utredning från 2003 gav pälsdjursnäringen tid till och med 2010 att genomföra förbättringar av djuromsorgen. Under 2010 samlade Jordbruksverket information om näringens djuromsorgsarbete och länsstyrelserna kontrollerade djurskyddet hos en stor andel av landets

minkuppfödare. Detta har lett fram till en bedömning från Jordbruksverket att det behövs regelkompletteringar på vissa områden för att stärka djurskyddet.

– Vi kommer att föreslå ändringar där vi ser att det finns brister, t ex när det gäller fodersammansättning och utfodring under olika delar av året, utformning av burar och miljöberikning för djuren. Ett förslag till föreskriftsändring ska gå ut på remiss under det första kvartalet 2011, säger Helena Kättström. ■

Ny ordförande i SLUs styrelse

■ ■ Styrelsen för Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) får både ett antal nya ledamöter och en ny ordförande fr o m 2011. Ny ordförande är Ingrid Petersson, Astra-Zeneca, och styrelseledamot under föregående mandatperiod. Ingrid Petersson var statssekreterare på Jordbruksdeparte-

mentet under den senaste socialdemokratiska regeringsperioden. Hon efterträder VMD Lars-Erik Edqvist, som varit styrelseordförande sedan september 2003.

Av de av regeringen utsedda ledamöterna är Inger Andersson, generaldirektör för Livsmedelsverket och Eva Thörnelf, avdelningschef på Naturvårdsverket kvar sedan föregående mandatperiod. Nya ledamöter är Lennart Båge, ambassadör, Bo Jonsson, f d generaldirektör för Fastighetsverket, Rolf Lidskog, professor vid Örebro universitet, Johan Lindman, skogsdirektör i Stora Enso AB, och Peter Sylwan, vetenskapsjournalist. SLUs rektor Lisa Sennerby Forse ingår också i styrelsen.

Valda representanter för lärare/forskare är professor Göran Ericsson, professor Ingrid Öborn och universitetslektor Inger Åhman. Studentrepresentanter är Anja Pedersen, Maria Andersson och veterinär Marlene Areskog (doktorand).

Källa: pressmeddelande från SLU den 16 december 2010. ■